

Конкурсній комісії з добору кандидатів на посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

**Косянчука Олександра Володимировича**

Прошу розглянути мою заяву та додані до неї документи та допустити мене до участі у конкурсі з добору кандидатів на посаду члена Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, а також прийняти до уваги наступні підстави для моєї мотивації у зайнятті цієї посади.

Енергетична галузь завжди була фундаментом розвитку країни та основою її соціально-економічного зростання. Протягом більше ніж 10-ти років досвіду роботи я був учасником процесів становлення, розвитку невід'ємної частини енергетичної галузі, – ринку природного газу, та вдосконалення механізмів його функціонування. Безумовно, ключовим поштовхом до змін на ринку природного газу було впровадження вимог 3-го Енергетичного пакету європейського законодавства, яке розпочалось у 2015 році. Вже сьогодні Секретаріатом Енергетичного Співтовариства відзначаються значні успіхи України в реформуванні ринку природного газу.

В цілому впровадження європейських підходів в регулюванні енергетичної сфери дає поштовх до розвитку ринкових механізмів, які в результаті позитивно впливають на економічне зростання країни.

Так, розподіл потужності на міждержавних з'єднаннях газотранспортної системи на відкритих аукціонних платформах забезпечує рівний та недискримінаційний доступ третіх сторін до інфраструктури. Це створює умови для збільшення джерел імпорту та кількості суб'єктів господарювання, які здійснюють його транспортування в Україну, в результаті чого ціна імпорту природного газу формується на засадах конкуренції, що є підставами для її зниження, а інвестиційна привабливість України зростає. Разом з тим, перехід до розподілу об'єднаної потужності на міждержавних з'єднаннях<sup>1</sup> забезпечить обмін правом власності на імпортний природний газ у віртуальній торговій точці всередині країни, а не на її кордоні, що сприятиме підвищенню ліквідності та конкуренції на оптовому ринку газу України.

---

<sup>1</sup> Замовники купують потужність одночасно у двох суміжних операторів газотранспортної системи (України та сусідніх держав) – Регламент ЄС № 2017/459

Створення передумов для розвитку торгівлі природним газом на відкритих торгових площадках (біржах)<sup>2</sup> забезпечує наявність додаткових механізмів визначення реальної ринкової ціни природного газу в Україні для споживачів, що дасть можливість відійти від постійних вимушених прив'язок до вартості природного газу закордоном. При цьому значні обсяги внутрішнього видобутку, а також потужність газосховищ, яка дозволяє закуповувати дешевший газ в міжопалювальний період, будуть створювати конкуренцію імпортному природному газу, в результаті чого ціна останнього знижуватиметься. Крім цього, розвиток ліквідності ринку газу сприяє підвищенню економічної активності учасників, що збільшує грошові надходження до Державного бюджету України.

Водночас приділення пильної уваги зловживанням та маніпуляціям на енергетичних ринках<sup>3</sup> дозволить забезпечити справедливе ціноутворення та захист прав споживачів, що є головною метою діяльності Регулятора.

На моє власне переконання, Україна має значно більші можливості для розвитку ринку природного газу згідно з вищезазначеними підходами, ніж більшість європейських країн. Одні з найбільших потужностей газосховищ в Європі та світі, власний видобуток природного газу, який покриває близько 66 % споживання країни, географічне розміщення газотранспортної системи та її потужність, а також інші особливості варто використовувати як можливості для підвищення добробуту країни.

Мій практичний досвід імплементації європейського енергетичного законодавства, безпосередня участь у розробці кодексів мереж, створення підґрунтя для істотних змін на ринку природного газу, глибоке розуміння процесів на енергетичних ринках, стратегічне бачення існуючих проблем та шляхів їх вирішення мотивує мене до прагнення використовувати набуті знання для подальшої розбудови та вдосконалення функціонування енергетичного сектору України.

Враховуючи особистий досвід та набуту освіту за напрямами «енергетика», «газотурбінні установки та компресорні станції», «екологія», найбільш притаманним для мене є нафтогазова сфера регулювання, у тому числі питання ліцензування та ліцензійного контролю. Оскільки питання регулювання інших сфер є подібним (проте із особливостями), я можу бути корисним та фаховим спеціалістом і в інших напрямках діяльності Регулятора.

Безумовно, поряд із значними успіхами, яких було досягнуто в останні роки, є проблемні питання, які потребують прийняття системних та іноді не популярних рішень, до яких я готовий.

---

<sup>2</sup> Регламент ЄС № 312/2014

<sup>3</sup> Регламент ЄС № 1227/2011

## *Розвиток ринку природного газу*

Впровадження добового балансування та створення прозорих механізмів доступу до газотранспортної системи вже сьогодні створили сприятливі умови для розвитку ринку. Наступними важливими кроками є розвиток біржової торгівлі природним газом, у тому числі спот-ринку, який завжди є визначальним для всього ринку газу. На цьому шляху роль Регулятора є вкрай суттєвою, яка полягає у здійсненні ретельного моніторингу та аналізу функціонування ринку природного газу з метою виявлення та вчасного усунення будь-яких маніпуляцій, зловживань та порушень правил на ньому. Для досягнення поставленої мети безумовно існує потреба у вдосконаленні законодавства України, а також необхідність у співпраці з іншими органами влади.

За будь-яких обставин, захист прав споживачів завжди є ключовою метою діяльності Регулятора. У такому питанні пильну увагу варто приділяти діяльності природних монополій, які повинні повністю бути функціонально та організаційно відокремленими та неупередженими по відношенню до функціонування конкурентного суміжного ринку.

Прийняття швидких та ефективних рішень у напрямку розвитку ринку природного газу дозволить забезпечити справедливе та прозоре ціно- та тарифоутворення, розвиток вільної конкуренції, захист інтересів споживачів, що як наслідок в середньостроковій перспективі сприятиме привабленню інвестицій та створенню ліквідного східноєвропейського хабу на території України.

## *Сприяння досягненню декарбонізації економіки*

Сьогодні перед світом постає виклик збереження екологічної безпеки, оскільки, зміни клімату стають невідворотними. Тому, нашій країні необхідно проводити невідкладні заходи, передбачені Європейським зеленим курсом для досягнення кліматичної нейтральності, якщо ми хочемо залишити придатний для існування світ для наших нащадків, а також створити сильну декарбонізовану економіку.

Розвиток відновлювальних джерел енергії є одним із важливих аспектів на цьому шляху, проте потребує збалансованих підходів у тарифній політиці. Важливим напрямком є використання газо-водневої суміші на базі існуючих газових мереж, а в подальшому можливий повний перехід на водень. В найближчі роки питання екологічної безпеки повинне стати одним із пріоритетних.

## *Розвиток новітніх технологій при обміні даними в енергетиці*

З розвитком технологій забезпечення підвищення якості клієнтського обслуговування можливе шляхом запровадження інформаційних систем. Для цього регуляторне середовище повинне забезпечувати стимули для надавачів послуг, створювати ефективні середовища обміну інформацією.

Такі ж принципи повинні бути створені і у взаємовідносинах ліцензіат – Регулятор. Безумовно, це сприятиме підвищенню ефективності, відкритості та прозорості діяльності Регулятора, що є одними із ключових принципів його роботи.

### *Підвищення рівня якості надання послуг на енергетичних ринках*

Надважливим фактором для збереження балансу інтересів на енергетичних ринках є діяльність Регулятора щодо захисту прав споживачів. Однією із складових такої діяльності є встановлення стандартів якості надання послуг та контроль за їх дотриманням. Забезпечення високої якості надання послуг потребує ефективного моніторингу, рішучої регуляторної політики та системних заходів державного нагляду і контролю. В цьому процесі побутовий споживач (в порівнянні з непобутовим) є більш вразливим.

Регуляторна політика повинна створювати стимули для надавачів послуг проводити комунікацію зі споживачем та неухильно дотримуватись нормативно-правових актів. Такі цілі можуть бути досягнуті шляхом удосконалення механізмів компенсацій споживачу за ненадані послуги або надані з порушенням визначених стандартів якості, а також механізмів, які впливатимуть на зниження розміру прибутку компанії, яка порушила вимоги законодавства при взаємодії зі споживачем.

На мій погляд, мої професійні навички та досвід будуть визначальними на посаді члена Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг при реалізації необхідних структурних змін в енергетичній галузі.

05.05.2021

